

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 17.12.2010
KOM(2010) 776 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

**om de nærmere bestemmelser for Europa-Parlamentets kontrol af Europols aktiviteter
sammen med de nationale parlamenter**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning: Spørgsmålet om parlamentarisk kontrol med Europol.....	3
2.	Parlamentarisk kontrol med Europols aktiviteter inden for den nuværende ramme....	5
2.1.	Europa-Parlamentet.....	5
2.2.	De nationale parlamenter	6
3.	Debatten om den parlamentariske kontrol med Europol.....	8
3.1.	Europa-Parlamentets holdning.....	8
3.2.	De nationale parlamenters holdning.....	12
4.	Fremtidsperspektiver: Europol inden for de nye institutionelle rammer	14
4.1.	Spørgsmålet om tildeling af tvangsbeføjelser – artikel 88, stk. 3, i TEUF	14
4.2.	De nationale parlamenters rolle i henhold til Lissabontraktaten.....	15
5.	Konklusioner og henstillinger	16
5.1.	Nedsættelse af et stående blandet eller interparlamentarisk forum.....	17
5.2.	Øget gennemsigtighed: En ny kommunikationsstrategi med Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter	18
5.3.	Adskillelse af roller	18

1. INDLEDNING: SPØRGSMÅLET OM PARLAMENTARISK KONTROL MED EUROPOL

Retsakten om oprettelse af Europol er Rådets afgørelse af 6. april 2009¹. Den ophæver den tidligere retlige ramme, en konvention, der trådte i kraft i 1998², og som blev ændret i 2007 med tre protokollers ikrafttræden³.

Rådets afgørelse havde først og fremmest til formål at erstatte Europols retsgrundlag med en retsakt, der ville være mere fleksibel end en international aftale. Derudover erstattede Rådets afgørelse mellemstatslig finansiering med et tilskud fra EU's budget, hvorved Europol fik status som EU-agentur. Europols grundlæggende karakter – dvs. et organ, der skal fungere som et europæisk center til støtte for retshåndhævelse og indsamle, udveksle og analysere oplysninger om grænseoverskridende former for kriminalitet, der berører to eller flere medlemsstater – blev ikke ændret ved afgørelsen, selv om Europols mandat blev udvidet fra "organiseret" til "grov" kriminalitet. Der blev indført andre ændringer, men disse berører ikke grundlæggende aspekter af Europols opgave, der fortsat består i at støtte retshåndhævelse uden at have tvangsbeføjelser.

Rådets afgørelse trådte i kraft den 1. januar 2010, en måned efter, at traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (herefter benævnt "TEUF") var trådt i kraft.

Artikel 88 i TEUF indeholder bestemmelser om en ny retlig ramme for Europol. I henhold til denne artikel reguleres Europol ved forordning(er) efter den almindelige lovgivningsprocedure, dvs. den fælles beslutningsprocedure. Et aspekt af den eller de kommende forordninger fra Europa-Parlamentet og Rådet, der bl.a. vil fastsætte Europols struktur og opgaver, berører de nærmere bestemmelser for Europa-Parlamentets **kontrol** af Europols aktiviteter sammen med de nationale parlamenter. I Stockholmprogrammet⁴ opfordres Kommissionen til at udarbejde et oplæg om disse nærmere bestemmelser.

Den kommende retlige ramme for Europol er genstand for igangværende overvejelser, der er iværksat af Kommissionen, men hvori der deltager alle de vigtigste institutioner og interessenter, særlig repræsentanter for Europa-Parlamentet og Rådet. Institutionerne vil i forbindelse med disse overvejelser blive opfordret til at fremsætte konkrete forslag til, hvordan der effektivt og i praksis kan indføres og gennemføres mekanismer for parlamentarisk kontrol i overensstemmelse med artikel 88 i TEUF.

Europa-Parlamentet, særlig dets Udvalg om Borgernes Friheder og Rettigheder, Retsvæsen og Indre Anliggender, har i de seneste ti år fremlagt flere beslutninger og andre oplæg om demokratisk kontrol.

¹ Rådets afgørelse 2009/371/RIA af 6. april 2009 om oprettelse af Den Europæiske Politienhed (EUT L 121 af 15.5.2009, s. 37) (herefter "Rådets afgørelse").

² EFT C 316 af 27.11.1995, s.1.

³ 1. Protokol udarbejdet på grundlag af artikel 43, stk. 1, i Europol-konventionen om ændring af artikel 2 i og bilaget til denne konvention – (herefter "Protokollen om hvidvaskning af penge"), EFT C 358 af 13.12.2000, s. 2.

2. Protokol om ændring af Europol-konventionen og protokollen om privilegier og immuniteter for Europol, medlemmerne af Europols organer samt Europols vicedirektører og personale – (herefter "Protokollen om fælles efterforskningshold"), EFT C 312 af 16.12.2002, s. 2.

3. Protokol udarbejdet på grundlag af artikel 43, stk. 1, i Europol-konventionen om ændring af denne konvention – (herefter "den danske protokol"), EUT C 002 af 6.1.2004 s. 3.

⁴ Stockholmprogrammet - Et åbent og sikkert Europa i borgernes tjeneste og til deres beskyttelse, EUT C 15 af 4.5.2010, s. 1.

Derudover fremlagde det svenske formandskab i 2001 en udførlig oversigt over gældende retlige bestemmelser om parlamentarisk kontrol sammen med et forslag om at udvide Europa-Parlamentets rolle i spørgsmål vedrørende Europol⁵.

Disse bidrag tog udgangspunkt i Europol-konventionens bestemmelser og Rådets udkast til de tre ovennævnte protokoller om ændring af konventionen. Der vil i denne meddelelse desuden blive set nærmere på Europa-Parlamentets holdning til forslaget til Rådets afgørelse om oprettelse af Europol.

Europol er det første europæiske organ på politisamarbejdsområdet. Da denne debat begyndte⁶, var det et område, der i høj grad var præget af mellemstatslig beslutningstagning og lå i randområdet af Fællesskabets retsorden, hvor Europa-Parlamentet kun havde meget begrænsede beføjelser. Den parlamentariske kontrol var (i henhold til den oprindelige konvention) i begyndelsen begrænset til, at formanden for Rådet skulle fremsende en årlig særberetning om Europols aktiviteter, og at Europa-Parlamentet skulle høres i tilfælde af ændringer af konventionen. Det var en opfattelse af, at Europols deltagelse i politiaktiviteter og dens nøglerolle i forbindelse med udvekslingen af oplysninger mellem nationale retshåndhævende myndigheder krævede en type parlamentarisk kontrol, der gik ud over konventionens bestemmelser. Behandlingen af oplysninger, herunder personoplysninger, der er Europols vigtigste opgave, kan berøre den enkeltes grundlæggende rettigheder, særlig retten til beskyttelse af personoplysninger. En mere robust parlamentarisk kontrolordning blev set som et middel til at øge den demokratiske legitimitet på området.

I denne meddelelse gøres status over de oplæg og synspunkter, der tidligere er blevet fremsat, hvad angår parlamentarisk kontrol med Europol, og der redegøres for den nuværende kontrol med dette organs aktiviteter. På dette grundlag drages der konklusioner, og der fremsættes henstillinger, der skal danne grundlag for fremtidige diskussioner. Af de fremsatte forslag vil nogle kunne gennemføres inden for den nuværende retlige ramme for Europol. Andre vil kræve yderligere overvejelser og kunne eventuelt komme med i et nyt forslag til forordning om Europol, heriblandt en ændring af retsgrundlaget i overensstemmelse med artikel 88 i TEUF, idet Kommissionen har til hensigt at fremlægge dette inden 2013, efter at der er blevet foretaget en evaluering af den nuværende rådsafgørelse samt en konsekvensanalyse.

⁵ Se Rådets dokument 8677/01 Europol 39, note fra det svenske formandskab til artikel 36-Udvalget, demokratisk kontrol med Europol.

⁶ De diskussioner, der gik forud for vedtagelsen af Europol-konventionen, var begyndelsen til debatten om demokratisk kontrol. Ordfører Hartmut Nassauer støttede oprettelsen af Europol, men anmodede samtidig om en gennemgang af konventionen for at øge den parlamentariske kontrol. (Resumé af debat på plenum 14. marts 1996 — procedure sagsnummer: INI/1994/2221).

2. PARLAMENTARISK KONTROL MED EUROPOLS AKTIVITETER INDEN FOR DEN NUVÆRENDE RAMME

Med Rådets afgørelse om oprettelse af Europol indføres der nye beføjelser for Europa-Parlamentet. Afgørelsen ændrer indgribende vilkårene for forholdet mellem Europol og Europa-Parlamentet. Eftersom den fører Europol ind under EU's retlige rammer, er Europa-Parlamentet nu direkte involveret i styringen af det nystiftede agenturs aktiviteter, især som en af budgetmyndighedens parter.

2.1. Europa-Parlamentet

Budgetprocedure

Hvad angår parlamentarisk indflydelse, knytter den mest bemærkelsesværdige nyskabelse i Rådets afgørelse om oprettelse af Europol sig til Europols ændrede status fra at være et mellemstatsligt organ til at være et EU-agentur, hvilket er ensbetydende med, at det finansieres direkte over EU's budget. Det betyder ligeledes, at EU's finansforordninger også gælder for Europol. Europa-Parlamentet kan som en af budgetmyndighedens parter have direkte indflydelse på det nye agenturs aktiviteter⁷.

Europa-Parlamentet er desuden ansvarligt for kontrollen med budgettet⁸. Under hensyn til en henstilling fra Rådet meddeler Europa-Parlamentet direktøren decharge for gennemførelsen af budgettet. Europol skal desuden forelægge alle de oplysninger, der er nødvendige for, at dechargeproceduren for det pågældende regnskabsår kan forløbe tilfredsstillende, for Europa-Parlamentet på dettes anmodning.

Direkte udveksling med Europa-Parlamentet

En ny bestemmelse i afgørelsen baner vej for regelmæssige og formelle udvekslinger mellem Europa-Parlamentet og Europol og giver Europa-Parlamentet ret til på et hvilket som helst tidspunkt at anmode formanden for Rådet, formanden for Styrelsesrådet og direktøren om at give møde i Europa-Parlamentet for at drøfte spørgsmål vedrørende Europol under iagttagelse af tavsheds- og fortrolighedspligten⁹. Det er væsentligt, at der nu er en forpligtelse til at imødekomme Europa-Parlamentets anmodninger. Det er også en vigtig nyskabelse i den forstand, at bestemmelsen giver Europa-Parlamentet mulighed for uafhængigt at stille direktøren spørgsmål. En sådan stærk forpligtelse (han skal give møde) er en vigtig nyskabelse inden for retlige og indre anliggender (herefter benævnt "RIA").

Høring om gennemførelsesforanstaltninger

Europa-Parlamentet skal høres om alle foranstaltninger til gennemførelse af det nuværende retsgrundlag, som har form af en rådsafgørelse.

Rådets afgørelse indeholder en række bestemmelser om de oplysninger, der skal stilles til rådighed for Europa-Parlamentet. Disse udgør en forbedring i forhold til det, der blev indført i konventionen med den såkaldte danske protokol af 2003.

Informering af Europa-Parlamentet via Rådet

Rådet godkender og fremsender hvert år følgende dokumenter¹⁰ til Europa-Parlamentet til orientering:

⁷ Artikel 42, stk. 1, i Rådets afgørelse.

⁸ Artikel 43, stk. 6, 9 og 10 i Rådets afgørelse.

⁹ Artikel 48 i Rådets afgørelse.

¹⁰ Artikel 37, stk. 10, i Rådets afgørelse.

- et overslag over indtægter og udgifter, udkastet til stillingsfortegnelsen og det endelige budget
- arbejdsprogrammet for Europols fremtidige aktiviteter¹¹
- den almindelige beretning om Europols aktiviteter i det forløbne år.

Informering af Europa-Parlamentet via Den Fælles Kontrolinstans¹²

Den Fælles Kontrolinstans forelægger ikke kun for Rådet, men også for Europa-Parlamentet¹³ en beretning om sin virksomhed, der udarbejdes regelmæssigt.

2.2. De nationale parlamenter

De nationale parlamenters kontrol med Europols aktiviteter øves gennem den kontrol, som de fører med deres respektive regeringer, i overensstemmelse med de forfatningsmæssige regler i de enkelte medlemsstater.

Europols Styrelsesråd har ansvaret for styringen af og kontrollen med Europol. Styrelsesrådet, der er sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne, udarbejder rapporter til Rådet. De medlemmer af Styrelsesrådet, der tager sig af Europolanliggender, dvs. indenrigs- og justitsministrene, er underlagt national parlamentarisk kontrol.

Hver enkelt minister har ansvaret for at give tilstrækkelige oplysninger om Europols funktionsmåde til sit nationale parlament, hvor ministeren kan drages til ansvar for ministeriets politik vedrørende Europol. De nationale parlamenter fører derfor allerede kontrol med Europol.

Som nævnt i afsnit 3.2 nedenfor indeholder den foreløbige rapport, som sekretariatet for konferencen af parlamentariske organer med ansvar for EU-anliggender (herefter benævnt COSAC) udarbejdede i forbindelse med den 41. COSAC-konference, en beskrivelse af den nuværende praksis vedrørende parlamentarisk kontrol med Europol¹⁴.

Der er forskelle. Den kontrol, der øves af visse nationale parlamenter, er begrænset til dokumentbaseret ad hoc-kontrol med Europol, når de drøfter retsakter, f.eks. et forslag om ændring af Europols beføjelser. Rådets afgørelse om oprettelse af en europæisk politienhed var f.eks. genstand for forudgående kontrol i de nationale parlamenter¹⁵.

Andre parlamenter udnytter deres ret til at drage deres regering til ansvar for EU-anliggender som et middel til at opnå oplysninger om Europol på et hvilket som helst tidspunkt (det belgiske repræsentanternes kammer (*Chambre des Représentants*), det franske senat). Der er

¹¹ Derudover ”sender (Europol) hvert år senest den 31. marts Kommissionen og budgetmyndigheden (...) sit udkast til arbejdsprogram”, jf. artikel 27, stk. 4, litra a), i Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 652/2008 af 9. juli 2008 om ændring af forordning (EF, Euratom) nr. 2343/2002 om rammefinansforordning for de organer, der er omhandlet i artikel 185 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget (EUT L 181/23 af 10. juli 2008, s. 23-34) som ændret ved Kommissionens forordning nr. 652/2008 af 9. juli 2008.

¹² Europols uafhængige og eksterne myndighed for overvågning af databeskyttelse.

¹³ Artikel 34, stk. 6, i Rådets afgørelse.

¹⁴ Ellevte toårsrapport: Udviklingstendenser i Den Europæiske Union – procedurer og praksis vedrørende parlamentarisk kontrol, udarbejdet af COSAC’s sekretariat og fremlagt på den XLI. Konference for Organer med Ansvar for Europa- og EU-anliggender i Unionens parlamenter, 11.-12. maj 2009, Prag, www.cosac.eu.

¹⁵ I den proces, der gik forud for vedtagelsen af Rådets afgørelse, resulterede dette f.eks. i et forbehold fra det tjekkiske parlament, der vedtog en resolution, hvori den understregede nødvendigheden af, at de foreslåede foranstaltninger opfylder proportionalitetskravene. Udvalget for konstitutionelle og retlige anliggender anbefalede regeringen at tilslutte sig forslaget, forudsat at visse betingelser blev opfyldt.

også praksis for direkte forbindelser mellem parlamenterne og deres lands nationale repræsentant i Europol's Styrelsesråd og for årlige drøftelser af beretninger om Europol.

I Danmarks og Irlands tilfælde er deres respektive regeringer nødt til at opnå parlamentets godkendelse, inden de i Rådet kan tilslutte sig deres lands deltagelse i foranstaltninger inden for retlige og indre anliggender. Begge parlamenter drøfter Europol-anliggender, hvis punktet er på dagsordenen for et rådsmøde (RIA). Disse parlamenter kan dermed stadig øve direkte indflydelse på beslutninger vedrørende Europol.

Hvad angår mulighederne for interparlamentarisk samarbejde i fremtiden, blev der i rapporten bemærket følgende: "De nationale parlamenter fører på nuværende tidspunkt kontrol med Europol inden for deres systemer for generel kontrol med retlige og indre anliggender. Dette involverer i nogle tilfælde udvalgene for EU-anliggender, i andre tilfælde de specialiserede udvalg eller en kombination af begge."

3. DEBATTEN OM DEN PARLAMENTARISKE KONTROL MED EUROPOL

Den nuværende ramme for parlamentarisk kontrol med Europol som beskrevet i afsnit 2 viser den historiske udvikling, der har fundet sted i debatten om kontrollen med Europol inden for de seneste ti år. Denne meddelelse tager ligeledes specifikt hensyn til synspunkter, som der tidligere er blevet givet udtryk for, med henblik på at opnå et passende system for parlamentarisk kontrol med Europol.

3.1. Europa-Parlamentets holdning

► Europa-Parlamentets hidtidige holdninger og ønsker på området kan i store træk sammenfattes som følger¹⁶:

Indarbejdelse i fællesskabsretten og finansiering over EF-budgettet

Europa-Parlamentet anmodede gentagne gange om, at Europol blev omfattet af fællesskabsretten, især, men ikke nødvendigvis, hvis Europol opnåede grænseoverskridende operative beføjelser. Europa-Parlamentet foreslog ligeledes, at Europols budget kom til at indgå i Fællesskabets budget. Eftersom proceduren for ændring af konventionen er meget lang og besværlig, insisterede Europa-Parlamentet på, at den blev erstattet af en rådsafgørelse.

Informering og høring af Europa-Parlamentet

¹⁶ a) Beslutning om Europol vedtaget den 14. marts 1996, A4-0061/96 baseret på betænkningen af Hartmut Nassauer, Udvalget om Borgerlige Frihedsrettigheder og Indre Anliggender – *herefter benævnt 1996-beslutningen*.
b) Henstilling til Rådet om Europol: Styrkelse af den parlamentariske kontrol og udvidelse af beføjelserne; A4-0064/1999, ikke-lovgivningsmæssig beslutning vedtaget den 13. april 1999, baseret på et forslag til henstilling om Europol: Styrkelse af den parlamentariske kontrol og udvidelse af beføjelserne, Udvalget om Borgerlige Frihedsrettigheder og Indre Anliggender, Ordfører: Hartmut Nassauer, 23. februar 1999, A4-0064/99 — *herefter benævnt 1999-henstillingen*.
c) Europa-Parlamentets beslutning om det "portugisiske initiativ", A5-0312/2000, vedtaget den 14. november 2000, baseret på betænkningen af ordfører Anna Karamanou, Udvalget om Borgerlige Frihedsrettigheder og Indre Anliggender – *herefter benævnt 2000-beslutningen*.
d) Det "belgisk-svenske initiativ" – Europa-Parlamentets beslutning inklusive ændringer vedtaget den 13. november 2001 baseret på betænkningen om initiativ fra Kongeriget Belgien og Kongeriget Sverige med henblik på vedtagelse af en protokol om ændring af konventionen om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) osv., Udvalget om Borgerlige Frihedsrettigheder og Indre Anliggender, Ordfører: Maurizio Turco, 24. oktober 2001, FINAL A5-0370/2001 — *herefter benævnt 2001-beslutningen*.
e) Det "belgisk-spanske initiativ" - ikke-lovgivningsmæssig beslutning vedtaget den 30. maj 2002 (P5-TA(2002)0269 baseret på betænkningen om initiativ fra Kongeriget Belgien og Kongeriget Spanien med henblik på vedtagelse af en protol om ændring af konventionen om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) osv. og Europa-Parlamentets henstilling til Rådet om Europols fremtidige udvikling og fulde integration i Den Europæiske Unions institutionelle system, Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, Ordfører: Gérard M.J. Deprez, 16. maj 2002, FINAL A5-0173/2002 — *herefter benævnt 2002-henstillingen*.
f) Henstilling til Rådet om Europols fremtidige udvikling (2003/2070 (INI) — ikke-lovgivningsmæssig beslutning vedtaget den 10. april 2003 (P5_TA(2003)0186, baseret på betænkningen af medordførerne: Christian Ulrik von Boetticher, Maurizio Turco, 7. april 2003 A5-0116/2003 — *herefter benævnt 2003-henstillingen*.
g) Lovgivningsmæssig beslutning af 17. januar 2008 om forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af en europæisk politienhed (EUROPOL), P6_TA (2008)0015 baseret på betænkningen om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol) Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, Ordfører: Agustín Díaz de Mera García Consuegra, 15.11.2007 A6-0447/2007 — *herefter benævnt 2008-beslutningen*.

Det blev fundet utilstrækkeligt blot at fremlægge oplysninger i en årlig særberetning om Europols arbejde.

Europa-Parlamentet anmodede om at blive regelmæssigt (på kvartalsbasis) underrettet om Europols aktiviteter. Endvidere opfordrede Europa-Parlamentet indtrængende Rådet til at tage hensyn til Parlamentets ret til at blive underrettet og hørt, der var nedfældet i den tidligere traktat om Den Europæiske Union. Europa-Parlamentet forventede især at blive hørt om en hel række spørgsmål i tilknytning til Europols funktionsmåde og anmodede om, at der blev taget behørigt hensyn til dets synspunkter.

Europa-Parlamentet udtrykte i 2001 ønske om at blive hørt om fastlæggelsen af Europols prioriterede indsatsområder.

Styrkelse af de nationale og europæiske parlamentariske kontrolprocedurer

De nuværende ordninger for national parlamentarisk kontrol blev beskrevet som langsommelige og ineffektive på grund af Europols mellemstatlige karakter. Europa-Parlamentet opfordrede Rådet til i en kommende EU-traktat at indarbejde bestemmelser om fuld parlamentarisk kontrol med Europol på europæisk niveau. Europa-Parlamentet anmodede i 2001 Kommissionen om at forelægge et forslag til revision af Europol-konventionen for at bringe den i overensstemmelse med de højere standarder for demokratisk kontrol af politiet, der fandtes i medlemsstaterne.

I afventning af vedtagelsen af en rådsafgørelse blev der slået til lyd for, at de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet skulle føre en kontrol med Europol, der ikke måtte være mindre streng end den kontrol, der finder anvendelse på ændringer af konventionen (ratifikationsproces). Medlemsstaterne blev opfordret til at drøfte, hvordan deres nationale parlamenter kunne inddrages i forbindelse med vedtagelsen af ændringer af Rådets afgørelse om Europol¹⁷.

Interparlamentarisk koordinering og de nationale parlamenters udøvelse af eksisterende rettigheder

De nationale parlamenter blev opfordret til konsekvent at benytte retten og pligten til at kontrollere det arbejde, som udføres af de medlemmer af Rådet, der er ansvarlige for Europol, samt af de repræsentanter, som er udnævnt til organets Styrelsesråd. Dette skulle ske i snævert samarbejde med Europa-Parlamentet.

Udvidelse af Europols beføjelser

Europa-Parlamentet slog i sin 1996-beslutning til lyd for en kommende revision af Europol-konventionen for at vurdere muligheden for at give Europol efterforskningsmæssige beføjelser inden for dets mandatområde. Europa-Parlamentet gik endvidere ind for at tildele Europol operative beføjelser (fortolkes som "tvangsbeføjelser"), "hvis den som myndighed underlægges instrukser fra Kommissionen, og et sådant europæisk politikontor skal stå til ansvar over for såvel Parlamentet som de nationale parlamenter"¹⁸.

Europa-Parlamentet opfordrede senere Rådet til ikke at give Europol nogen grænseoverskridende operative beføjelser, uden at der indførtes en passende kontrolmekanisme på et fællesskabsretligt grundlag og under inddragelse af Europa-

¹⁷ Arbejdsdokument om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol), der gik forud for 2008-beslutningen, Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, Ordfører: Agustín Díaz de Mera García Consuegra, 19. februar 2007, PE 384.589v01-00.

¹⁸ Punkt 15 i 1996-beslutningen.

Parlamentet. Europa-Parlamentet gentog i 2007, at tildelingen af passende operative beføjelser og forbedringen af den demokratiske kontrol er uløseligt forbundet med hinanden.

► Der blev også fremsat en række konkrete forslag:

Et interparlamentarisk udvalgs rolle

Rådets formand eller dennes repræsentant skulle give fremmøde i ethvert blandet udvalg, som måtte være blevet nedsat af Europa-Parlamentet i samarbejde med de nationale parlamenter, med henblik på at drøfte spørgsmål vedrørende Europol.

Øget gennemsigtighed i kraft af bedre informering

Forslag omfattede retten til at kræve en udveksling af synspunkter med direktøren eller Rådets formand på grundlag af den årlige særberetning og rapporten om databeskyttelse. Det blev også foreslået at indføre en formel ret til at opfordre Europols direktør til at give fremmøde i det kompetente parlamentsudvalg eller en ret for direktøren til at give fremmøde på eget initiativ.

Inddragelse i ansættelsen og afskedigelsen af direktøren

Europa-Parlamentet ønskede sammen med Rådet at blive involveret i proceduren for udnævnelse og afskedigelse af direktører og vicedirektører¹⁹. I henhold til 1996-beslutningen skulle der tages "behørigt hensyn til Parlamentets synspunkter".

Repræsentanter for Europa-Parlamentet i Europols Styrelsesråd

Ud over en repræsentant for hver medlemsstat skulle der være to repræsentanter for Kommissionen og to repræsentanter for Europa-Parlamentet, som hver skulle have én stemme²⁰.

Det er vigtigt at bemærke, at der med den tredje protokol til Europol-konventionen, der trådte i kraft i april 2007, blev foretaget nogle få ændringer med hensyn til Europa-Parlamentets ret til at blive underrettet og hørt. Europa-Parlamentet skulle især høres af Rådet om vedtagelse af en række foranstaltninger angående forskellige aspekter af Europols drift²¹. Derudover fik Rådets formand med eller uden bistand fra Europols direktør mulighed for at give fremmøde i Europa-Parlamentet for at drøfte generelle spørgsmål vedrørende Europol²².

Det vil med andre ord sige, at nogle af de betænkeligheder, som Europa-Parlamentet gav udtryk for i de første år af Europols virke, i hvert fald blev imødekommet gennem disse ændringer af den oprindelige konvention.

► Europa-Parlamentet, der var blevet hørt om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af Europol, redegjorde for sin holdning i den lovgivningsmæssige beslutning af 17. januar 2008²³.

Kommissionen havde ved udarbejdelsen af forslaget taget højde for nogle af de vigtigste henstillinger, som Europa-Parlamentet tidligere havde fremsat. Rådets afgørelse fører Europol

¹⁹ a) Punkt 11 i 1996-beslutningen.
b) Ændring 8 i 2000-beslutningen.
c) Henstilling 4 i 2002-henstillingen.
d) Henstilling 4 i 2003-henstillingen.

²⁰ a) Ændring 7 i 2000-beslutningen.
b) Henstilling 4 i 2002-henstillingen.

c) Henstilling 4 i 2003-henstillingen.

²¹ Artikel 34, stk. 1, i konventionen.

²² Artikel 34, stk. 2, i konventionen.

²³ Herefter "2008-beslutningen".

ind under EU's institutionelle rammer, når det gælder retsgrundlag og finansiering. Ved at føre organet ind under Fællesskabet øges mulighederne for parlamentarisk kontrol gennem Europa-Parlamentets inddragelse i proceduren for vedtagelse af gennemførelsesafgørelser ved obligatorisk høring af Europa-Parlamentet og, vigtigst af alt, gennem dets grundlæggende rolle i forbindelse med vedtagelsen af budgettet, herunder stillingsfortegnelsen, og decharge-proceduren.

Anmodningen om at indføre en forpligtelse for formanden for Rådet, formanden for Styrelsesrådet og direktøren til efter anmodning at give møde i Europa-Parlamentet for at ”drøfte spørgsmål vedrørende Europol” blev også senere indarbejdet i teksten til Rådets afgørelse²⁴.

De 55 ændringer, som Europa-Parlamentet havde fremsat forslag om til forskellige aspekter af forslaget til afgørelse, fordelte sig på tre hovedområder vedrørende forbedret demokratisk kontrol og styring:

Styrkelse af den parlamentariske kontrol, især gennem et interparlamentarisk udvalg

Europa-Parlamentet, der havde bemærket, at den demokratiske kontrol med Europol stadig kunne forbedres på nogle punkter efter udvidelsen af Europols operative beføjelser, anmodede om, at formanden for Styrelsesrådet eller Europols direktør skulle forelægge Europols prioriteter for det kommende år ”for et blandet udvalg, bestående af medlemmer af Europa-Parlamentet og medlemmer af nationale parlamenter for at sikre en demokratisk debat med civilsamfundet og en bedre kontrol med Europols aktiviteter”²⁵.

Hvis 1) forslaget til budgetoverslag, det foreløbige budgetforslag, herunder stillingsfortegnelsen, og det endelige budget, 2) arbejdsprogrammet for Europols fremtidige aktiviteter og 3) den almindelige beretning om Europols aktiviteter forelægges Europa-Parlamentet, “som i givet fald vil have mulighed for at behandle dem om nødvendigt i samarbejde med nationale parlamenter”²⁶, er der mulighed for tidlig inddragelse i planlægningsfasen.

Det blev accepteret, at de årlige forslag til planlægningsdokumenter kun fremsendes til Europa-Parlamentet (ikke til de nationale parlamenter), men kun til information og ikke høring. Dette giver Europa-Parlamentet afgørende indflydelse i forbindelse med budgetproceduren.

Idéen om at indføre en forpligtelse til at give fremmøde i et interparlamentarisk udvalg blev ikke godtaget af Rådet og kom derfor ikke med i teksten til afgørelsen. Endelig blev et sådant udvalg ikke oprettet af Europa-Parlamentet sammen med de nationale parlamenter.

Inddragelse i forbindelse med udpegelsen af direktøren

Europa-Parlamentet ville have ret til at stille spørgsmål til kandidaterne, udtale sig om dem eller angive dem i en prioriteret rækkefølge. Styrelsesrådet skulle tage højde for disse synspunkter ved udpegelsen af direktører. Forslaget blev ikke godtaget.

Strengere databeskyttelsesbestemmelser

Europa-Parlamentet lægger betydelig vægt på at styrke databeskyttelsesbestemmelser for at tilvejebringe yderligere garantier. Dette er ensbetydende med, at der skal tages hensyn til, “i

²⁴ Artikel 48 i Rådets afgørelse om Europol.

²⁵ Ændring 50.

²⁶ Ændring 39.

hvilken udstrækning menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincipper respekteres²⁷ i Europols forbindelser med tredjelande.

Der blev ikke fulgt op på idéen om at inddrage Europa-Parlamentet direkte i databeskyttelsesprocessen.

3.2. De nationale parlamenters holdning

► De nationale parlamenter har hovedsagelig brugt COSAC-forummet til at fremlægge deres dagsorden vedrørende national parlamentarisk kontrol med Europol.

COSAC slog til lyd for, at Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter i fællesskab skulle føre parlamentarisk kontrol med Europol. Det blev ikke tydeliggjort på forummet, hvordan der kunne indføres velfungerende procedurer, men der blev slået til lyd for, at de nationale parlamenter skulle høres og inddrages i diskussionen om gennemførelse af demokratisk kontrol²⁸.

COSAC's sekretariat udarbejdede imidlertid i 2009 forud for den 41. konference en interessant rapport på grundlag af et spørgeskema, der var blevet udsendt til alle parlamenter i EU. En del af rapporten behandler spørgsmålet om parlamentarisk kontrol med Europol og giver dermed et overblik over situationen på nationalt niveau samt forslag fra nationale parlamenter²⁹.

Forslag til gennemførelse af parlamentarisk samarbejde som omhandlet i artikel 88 i TEUF³⁰.

Mange parlamenter var af den opfattelse, at blandede udvalgsmøder eller blandede parlamentariske møder bør ses som redskaber til at opnå et effektivt samarbejde mellem parlamenterne. Med hensyn til sammensætningen af disse udvalg blev der fremsat en række forslag, såsom at gøre brug af de nuværende interparlamentariske møder, oprette et særligt blandet udvalg bestående af medlemmer af de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet eller at øge det nuværende COSAC's rolle. En kombination af alle ovennævnte forslag blev også set som en mulighed.

Rapporten indeholder en bred vifte af holdninger til, hvilken rolle COSAC kan spille i arbejdet med at kontrollere Europols aktiviteter. En række parlamenter gjorde opmærksom på, at COSAC kunne anvendes til at drøfte og dele idéer samt udveksle oplysninger og bedste praksis vedrørende demokratisk kontrol med Europol. Nogle parlamenter foreslog, at Europols direktør skulle opfordres til at deltage i disse drøftelser for regelmæssigt at informere om Europols aktiviteter, og at kontrol med Europols aktiviteter skulle gøres til et fast punkt på dagsordenen for COSAC-møder. Andre nationale parlamenter, der blev bakket op af Europa-Parlamentet, var dog bekymrede for, at disse punkter ikke ville passe til COSAC's nuværende rolle og snarere var et særligt udvalg under Europa-Parlamentet.

Forbedret parlamentarisk kontrol på nationalt niveau efter Lissabontraktatens ikrafttræden³¹

²⁷ Ændring 58.

²⁸ Seneste bidrag: Bidrag fra det XLIV. COSAC-møde, Bruxelles, den 24.-26. oktober 2010, bidrag fra det XLII. COSAC-møde, Stockholm, den 4.-6. oktober 2009, og bidrag fra det XLI. COSAC-møde, Prag den 10.-12. maj 2009 www.cosac.eu.

²⁹ Ellevte toårsrapport: Udviklingstendenser i Den Europæiske Union – procedurer og praksis vedrørende parlamentarisk kontrol, udarbejdet af COSAC's sekretariat og fremlagt på den CLI. konference for organer med ansvar for Europa- og EU-anliggender i Unionens parlamenter, den 11.-12. maj 2009, del 1.4 og 1.5 www.cosac.eu.

³⁰ Omfatter ligeledes evalueringen af Eurojusts virke som omhandlet i artikel 85 i TEUF.

De fleste parlamenter synes ikke at have drøftet dette punkt tilbundsgående, og der blev kun nævnt nogle få konkrete ændringer. Nogle parlamenter har derimod allerede fastlagt i detaljer, hvordan de vil blive inddraget i fremtiden, f.eks. ved at oprette en særlig administrativ taskforce, afholde møder med ansvarlige parlamentarikere og regeringsrepræsentanter og foretage en evaluering af det nuværende kontrolsystem.

► Det specifikke spørgsmål om demokratisk kontrol med Europol blev også drøftet på en særlig interparlamentarisk konference om parlamentarisk kontrol med Europol i 2001 i Haag.

I udkastet til beslutning fra ovennævnte konference blev der for første gang fremsat konkrete forslag vedrørende national parlamentarisk kontrol med Europol³².

En vigtig henstilling bestod i at nedsætte et "Parlopol-udvalg". "Parlopol" var tænkt som et netværk til at udveksle oplysninger og tage initiativer på en mere samordnet måde. Det skulle bestå af parlamentarikere fra de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet, der beskæftiger sig med de politimæssige og retlige anliggender, der er genstand for former for europæisk samarbejde eller integration i Ministerrådet eller de styrende organer i Europol.

Et sådant netværk ville ligeledes fremme en fælles tilgang til de forskellige nationale parlamentariske kontrolordninger via medlemsstaternes regeringsrepræsentanter. Det fremgår af ovennævnte COSAC-rapport fra 2009, at de nationale parlamenter havde svært ved på egen hånd at samle tilstrækkelige oplysninger om de relevante beslutninger, der var blevet truffet af Ministerrådet eller Europols Styrelsesråd.

³¹ Ellefte toårsrapport: Udviklingstendenser i Den Europæiske Union – procedurer og praksis vedrørende parlamentarisk kontrol, udarbejdet af COSAC's sekretariat og fremlagt på den CLI. konference for organer med ansvar for Europa- og EU-anliggender i Unionens parlamenter, del 1.2.

³² Udkast til beslutning fra den interparlamentariske konference om parlamentarisk kontrol med Europol i Haag den 8. juni 2001.

4. FREMTIDSPERSPEKTIVER: EUROPOL INDEN FOR DE NYE INSTITUTIONELLE RAMMER

Lissabontraktaten har ført til en række nyskabelser, som har direkte indflydelse på Europols fremtidige udvikling og spørgsmålet om parlamentarisk kontrol.

4.1. Spørgsmålet om tildeling af tvangsbeføjelser – artikel 88, stk. 3, i TEUF

Udvidelsen af Europols opgave til at omfatte tvangsbeføjelser har været et åbent spørgsmål i de seneste ti år. I de efterfølgende drøftelser blev den hypotetiske indførelse af tvangsbeføjelser imidlertid knyttet til større parlamentarisk kontrol og domstolskontrol med Europol som en nødvendig forudsætning. I sin meddelelse fra 2002³³ gjorde Kommissionen opmærksom på, at det vil blive nødvendigt med mere vidtrækkende parlamentariske kontrolforanstaltninger, hvis Europol i fremtiden skulle have tildelt efterforskningsmæssige beføjelser. En lignende konklusion blev senest nævnt i arbejdsrapporten fra ordføreren for LIBE-Udvalget i februar 2007³⁴.

En sådan udvikling er udelukket nu. Artikel 88, stk. 3, i TEUF udelukker enhver tildeling af tvangsbeføjelser til Europol i fremtiden: *“Alle Europols operative aktioner skal foretages i samarbejde og i forståelse med myndighederne i den eller de medlemsstater, hvis område er berørt. Anvendelse af tvangsindgreb hører udelukkende ind under de kompetente nationale myndigheder.”*

Europol har ingen af de beføjelser, der typisk henhører under det nationale politi som f.eks. retten til at foretage anholdelser, ransagninger eller telefonaflytning. Bestemmelsen, der giver Europol ret til at anmode en medlemsstat om at indlede strafferetlige efterforskninger³⁵, giver kun agenturet mulighed for at iværksætte foranstaltninger i særlige tilfælde og ikke for at tvinge en medlemsstat til at gøre det. Europol kan ikke uafhængigt udføre efterforskning i medlemsstaterne. Det samme gælder Europolmedarbejdere, der deltager med en støttefunktion i fælles efterforskningshold³⁶, idet de kompetente myndigheder i medlemsstaten forbliver eneansvarlige for at iværksætte tvangsindgreb³⁷.

³³ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet - Den demokratiske kontrol med Europol, 26.2.2010, KOM(2002) 95 endelig.

³⁴ Arbejdsrapport om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol), Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, Ordfører: Agustín Díaz de Mera García Consuegra, 19. februar 2007 PE 384.589v01-00.

³⁵ Artikel 7 i Rådets afgørelse. Retten til at fremsætte en anmodning om indledning af efterforskninger blev allerede medtaget i artikel 3 i Europol-konventionen. Nu skal medlemsstaterne reagere på Europols anmodning, hvor de tidligere blot blev opfordret hertil, men de kan stadig træffe beslutning om ikke at indlede den pågældende efterforskning.

³⁶ Artikel 6 i Rådets afgørelse.

³⁷ Rådets forordning (EF) nr. 371/2009 af 27. november 2008 om ændring af forordning (Euratom, EKSF, EØF) nr. 549/69 om Europol-personale om fastsættelse af de grupper af De Europæiske Fællesskabers tjenestemænd og øvrige ansatte, på hvilke bestemmelserne i artikel 12, artikel 13, stk. 2, og artikel 14 i protokollen vedrørende Fællesskabernes privilegier og immuniteter skal finde anvendelse, tydeliggør, at immunitet over for retsforfølgelse ikke finder anvendelse på Europol-personale, der deltager i fælles efterforskningshold.

4.2. De nationale parlamenters rolle i henhold til Lissabontraktaten

Lissabontraktaten øger de nationale parlamenters rettigheder og forpligtelser, for så vidt de aktivt bidrager til, at EU kan fungere tilfredsstillende³⁸. I deres nye rolle i de politiske processer skal de bl.a.:

- modtage ethvert udkast til lovgivningsmæssig retsakt fra Kommissionen (på samme tidspunkt som de fremsendes til Europa-Parlamentet og Rådet)
- kontrollere, at sidstnævnte er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

De nationale parlamenter er nu vigtige aktører i de tidlige faser i den europæiske beslutningstagning.

I lyset af en kommende forordning om Europol, som skal vedtages i henhold til artikel 88, stk. 2, i TEUF, har inddragelsen af de nationale parlamenter i arbejdet med at kontrollere udkast til lovgivningsmæssige retsakter på europæisk niveau også konsekvenser for spørgsmålet om den parlamentariske kontrol med Europol.

De nationale parlamenter har inden for Lissabonrammerne ret til at blive underrettet om lovgivningsmæssige forslag, og de har mulighed for at redegøre for deres holdning. De nationale parlamenter kan på grundlag af nationale forfatningsmæssige procedurer afgive udtalelse om ethvert lovgivningsmæssigt forslag, der er blevet fremsat af EU-lovgiveren. Parlamentets holdning kan afhængigt af national lovgivning være bindende for regeringens holdning i Rådet.

De nationale parlamenter vil dermed også kunne bidrage til udformningen af den kommende forordning om Europol.

³⁸ Artikel 12 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

5. KONKLUSIONER OG HENSTILLINGER

Der er ingen tvivl om, at retshåndhævelsesrelaterede aktiviteter skal overvåges, frem for alt når de berører borgernes grundlæggende rettigheder og friheder. I henhold til artikel 88 i TEUF indføres mekanismer, der giver Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter mulighed for at føre kontrol med Europol. Europols formål og opgaver kan påvirke den enkeltes ret til privatliv³⁹. Det er derfor nødvendigt med kontrol fra Europa-Parlamentets og de nationale parlamenters side for at øge den demokratiske legitimitet på dette særlige område inden for det tværnationale EU-samarbejde.

Debatten om Europols fremtid har i de senere år ofte været fokuseret på muligheden for at udvide dens rolle til at omfatte tvangsbeføjelser svarende til de beføjelser, der tildeles nationalt politi. Der har generelt været enighed om, at en sådan udvidelse af Europols beføjelser bør gå hånd i hånd med en styrkelse af de parlamentariske kontrolbeføjelser.

Trods en gradvis forøgelse af Europols opgaver har agenturet som bekendt ikke opnået nogen tvangsbeføjelser eller uafhængige beføjelser, som den kan gribe til i efterforskningsmæssig sammenhæng⁴⁰, og TEUF forhindrer agenturet i at opnå tvangsbeføjelser i fremtiden.

I betragtning af arten af Europols beføjelser er de nuværende kontrolmekanismer generelt blevet anset for at være juridisk hensigtsmæssige, og de går – set under ét – videre end, hvad der generelt findes med hensyn til parlamentarisk kontrol med politimyndighederne i medlemsstaterne. Der er dog stadig nogle få udestående spørgsmål i debatten om parlamentarisk kontrol. Nogle af disse spørgsmål blev for nylig berørt på et interparlamentarisk udvalgs møde⁴¹.

Den nuværende kontrol, der foretages gennem parlamenterne, de nationale datatilsynsorganer samt Europols Fælles Kontrolinstans og Styrelsesråd, betragtes for det første som indirekte, fragmenteret og ikke let at forstå. De nationale parlamenter anser især kontrolprocessen via deres regeringsrepræsentanter i Styrelsesrådet eller Rådet for at være møjsommelig. De finder det desuden vanskeligt at koordinere deres indbyrdes indsats. De nationale parlamenter føler måske stadig, at de mangler oplysninger om Europols arbejde.

Eftersom der ikke er nogen afgørende lovgivningsmæssig rolle, har Europa-Parlamentet for det andet i nogen tid ønsket at føre tættere og grundigere kontrol med Europols aktiviteter.

Med Rådets afgørelse af 2009 blev der indført nyskabelser, som i høj grad udvidede Europa-Parlamentets rolle over for Europol, og som også gav muligheder for regelmæssig udveksling af oplysninger.

Disse nye kontrolinstrumenter berører imidlertid ikke koordineringen mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter i forbindelse med overvågning. Eftersom der ikke findes en "COSAC-lignende" samling af nationale parlamentariske udvalg, der er ansvarlige for spørgsmål vedrørende kontrol, kunne koordineringen af de nationale parlamenters indsats endvidere øges.

³⁹ Artikel 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

⁴⁰ Selv om Europol for nylig fik tildelt nye opgaver i forbindelse med gennemførelsen af aftalen om sporing af finansiering af terrorisme mellem EU og USA – kontrol med indkommende anmodninger om data – er det ikke det samme som tvangsindgreb.

⁴¹ Interparlamentarisk udvalgs møde om "Demokratisk kontrol i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed; evaluering af Europol, Eurojust, Frontex og Schengen". 4.-5. oktober 2010, Bruxelles.

De henstillinger, der fremsættes i de følgende afsnit, skal imødekomme disse spørgsmål og giver elementer, der kan anvendes i den interinstitutionelle debat om en mekanisme for parlamentarisk kontrol. De forslag, der fremsættes i afsnit 5.1 og 5.2, vil kunne gennemføres, allerede inden der foreligger en ny forordning om Europol, hvilket vil ske i 2013, fordi der vil være behov for at foretage en evaluering af den nuværende rådsafgørelse og en konsekvensanalyse.

Formen og indholdet af de kommende nærmere bestemmelser for den demokratiske kontrol med Europol vil afhænge af bidragene fra institutionerne og andre interessenter i forbindelse med de igangværende overvejelser om de fremtidige retlige rammer for Europol. Denne proces, der blev iværksat af Kommissionen i april 2010, involverer alle de institutionelle aktører. Det første møde fandt sted i juli 2010.

Resultaterne af det arbejde, som på nuværende tidspunkt udføres i den interinstitutionelle gruppe om reguleringsagenturer⁴² vil også være et værdifuldt bidrag til debatten. De samlede overvejelser vil være af største vigtighed for et fornuftigt og velgennemtænkt forslag.

Denne meddelelse er tænkt som et første skridt i den retning.

5.1. Nedsættelse af et stående blandet eller interparlamentarisk forum

Kommissionen støtter denne idé, der er blevet fremsat ved flere lejligheder, og som støttes af såvel parlamenter som juridiske eksperter. De institutionelle rammer, som Lissabontraktaten opstiller, giver nye muligheder for at føre denne idé ud i livet⁴³.

Et interparlamentarisk forum kunne bestå af både nationale parlamentsudvalg og udvalg i Europa-Parlamentet, der er ansvarlige for politianliggender. Dette blandede organ kunne træde sammen regelmæssigt, og det kunne opfordre Europols direktør til drøfte spørgsmål i relation til agenturets arbejde. Det kunne nedsætte en særlig undergruppe, der f.eks. kunne samarbejde direkte med Europol⁴⁴. Kommissionen anbefaler, at formanden for Styrelsesrådet også opfordres til at give møde i dette organ.

Hvis dette forum oprettes, bør der samtidig etableres en formel mekanisme for udveksling af oplysninger og koordinering mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet med henblik på at samle den parlamentariske kontrol på EU-niveau (uden at det griber ind i nationale parlamentariske procedurer). Kommissionen er rede til at blive aktivt involveret i det arbejde, der udføres af dette organ.

Dette blandede organ bør være tilstrækkeligt fleksibelt til at kunne fungere effektivt. Såvel Europa-Parlamentet som de nationale parlamenter har beføjelser til at koordinere deres arbejde og styrke deres samarbejde, og de bør opfordres til at tage dette initiativ og tage ejerskab over deres egne procedurer.

⁴² Som oprettet i forlængelse af Kommissionens meddelelse KOM(2008) 135 endelig "Europæiske agenturer – vejen frem".

⁴³ I artikel 9 i protokol (nr. 1) om de nationale parlaments rolle i Den Europæiske Union i TEUF hedder det: "Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter tilrettelægger i fællesskab og fremmer et effektivt og regelmæssigt interparlamentarisk samarbejde inden for Unionen".

Artikel 10 i protokol (nr. 1): "En konference af parlamentariske organer med ansvar for EU-anliggender kan forelægge Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen de bidrag, som den finder hensigtsmæssige. Denne konference fremmer endvidere udveksling af oplysninger og bedste praksis mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet, herunder mellem deres fagudvalg".

⁴⁴ Som foreslået af Kommissionen i dens meddelelse fra 2002.

5.2. Øget gennemsigthed: En ny kommunikationsstrategi med Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter

Det ville være nyttigt at afholde en debat i LIBE-Udvalget om Europol's flerårige strategi og årlige arbejdsprogram, for at Europa-Parlamentet kan få mulighed for at bidrage til udarbejdelsen af strategiske retningslinjer og deltage i fastsættelsen af prioriteter for agenturets virke.

Europol har i de senere år gjort en stor indsats for at forbedre kontrolmulighederne, bl.a. ved at udvikle processer til resultatmåling. Europol udarbejder med skiftende mellemrum evalueringsrapporter og andre dokumenter, der vurderer dets arbejde.

Den øgede gennemsigthed i forhold til Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter vil være til fordel for Europol's demokratiske legitimitet. Europol bør derfor systematisk fremsende følgende til Europa-Parlamentet og – via udpegede kontaktpunkter – de nationale parlamenter:

- en regelmæssig opdatering af dets operationelle resultater samt
- resultaterne af "brugerundersøgelsen"⁴⁵ (hvert andet år).

For at konsolidere kommunikationen mellem et kommende interparlamentarisk forum og de styrende organer i Europol kunne man også overveje regelmæssigt at udveksle synspunkter i forbindelse med direktørens og/eller styrelsesrådsformandens fremlæggelse af strategiske Europol-dokumenter eller ovennævnte beretninger. Netværket i det interparlamentariske forum kunne også fungere som en informationskanal, hvorigennem der hurtigt kunne fremsendes dokumenter vedrørende Europol til de nationale parlamenter.

Endelig vil Kommissionen holde de nationale parlamenter underrettet om evalueringen af Rådets afgørelse om Europol.

5.3. Adskillelse af roller

Det vil med tanke på den kommende forordning være vigtigt at sikre en passende adskillelse mellem lovgivende og udøvende beføjelser samt mellem myndigheder med forskellige roller. Kommissionen vil derfor ikke anbefale, at Europa-Parlamentet udpeger medlemmer til Styrelsesrådet.

For at udpegelsen af eksekutivdirektøren ikke skal blive et politisk spørgsmål, er det samtidig Kommissionens opfattelse, at vedkommende bør udpeges af Styrelsesrådet og ikke af Rådet eller Europa-Parlamentet.

⁴⁵ Europol's brugerundersøgelse måler brugernes tilfredshed med Europol generelt og med udvalgte produkter og tjenester og sendes elektronisk til udvalgte brugere i medlemsstaterne og partnere hvert andet år.